

Avskrift.

ACC. N:R. M. 6654:1-4.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julnattsvaka. (LUF. 30.)

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. M. 6654: /

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julnattsvaka. (LUF 30)

Förr i tiden höll en och annan s.k. julnattsvaka eller "messmasvaka" (midsommarvaka). Julnattsvakan skulle hållas natten mellan julaftonen och juldagen. Och midsommarvakan skulle hållas natten mellan midsommarafton och midsommardagen.

"Hålla julnattsvaka" eller "vaka ut julnatten" brukade förr i tiden en hel ogifta personer göra, för att få veta sitt framtida öde eller för att få se sin tillkommande. Den unge man eller den unga mö, som ville vaka ut julnatten, måste liksom den, som gick årsgång, hela julaftonen vistas i ett mörkt rum, ty hon fick ej se dagens ljus och ej heller tala ett ord till någon människa eller yttra ett ljud, och inte fick han förtära något. När julnatten bröt in, skulle han vara ensam i ett rum samt alltjämt tigande och fastande sitta vid ett bord, på vilket han plaserat tre glas, det ena fyllt med brännvin, det andra med julöl eller midsommaröl, och det tredje med vatten.

Vid midnattstimman kom sedan den utmanade och

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6654: 2.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

visade sig i en andeskepnad, som fullkomligt liknade personen ifråga. Om det var en ungmö som satt vid bordet och vakade ut julnatten, och hennes tillkommande kom och tog brännvinsglaset, blev hennes man en drinkare. Tog han glaset, som var fyllt med julöl, blevo de rika, men tog han vattenglasen, blevo de fattiga. Samma betydelse hade det, då en man vakade ut julnatten, vilket dera glas hans tillkommande tog. Tog hon brännvinsglaset, blev han själv en drinkare.

Så snart den utmanade visat sog, försvann han ögonblickligen. Den person som på detta sätt var utmanad, hade ingen vetskap eller aning därom, men kände sig under tiden iallamående eller svårt sjuk.

Om den person, som vakade ut julnatten, ej blev gift, visade sig för denne endast ett svart skynke, som kom och singlar ned vid hans fötter, eller visade sig ingenting. Det har omtalats, att en man, som i unga år dog ogift, en eng ång vakade ut julnatten. Då kom till honom ljudlöst ett svart skynke och lade sig framför hans fötter.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.6654:3.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda
Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1940 Född år 1880 i Vislanda

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Det har även berättats om en ung mö, som satt och vakade ut julnatten. Hon hörde då någon komma gående som stötte hårt i golvet. Hon blev då rädd, sprang i sängen och höljde täcket över huvudet. Sedan blev hon gift med en soldat, som gick på träben och som varit med i kriget och fått sina ben avskjutna.

Man kunde även på samma sätt vaka ut midsommarnatten, men det var mera betydelsefullt om julnatten.

Ett annat sätt att utforska, vem som skulle bli ens tillkommande äkta hälft var att på julaftonen efter solnedgången gå till gårdsbrunnen och "vinga upp tre spanna vatten." I varje spann vatten som man vindat upp, skulle man tvätta sig i ansiktet. När man då hade tvättat sig för tredje gången, kom ens blivande äkta hälft i en andeskapnad och flydde (räckte) en handduken. Detta kunde även utföras på midsommarafton efter solens nedgång.

Man kunde även på jul- eller midsommarnatten gå till en korsväg, där både likfärd och brudstass gått fram, och sätta sig, så fick man se sin blivande äkta hälft komma gående förbi. Men blev man ej gift, fick man ej se någon gå förbi. Men

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M. 6654: 4.

Landskap: Småland Upptecknat av: Blenda Andersson,
Härad: Allbo Adress: Skörda, Vislanda.
Socken: Vislanda Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1940. Född år 1880 i Vislanda.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man måste även vid dessa tillfällen, liksom när man vakade ut julnatten, hela julaftonen eller midsommaraftonen vistades i ett mörkt rum, ty man fick ej se varken dagsljus eller eldsken. Även skulle man vara tigande och fastande.

Det har berättats, om en ung mö här i socknen, som gick till korsvägen vid Kojtet en midsommarnatt, för att få se sin tillkommande make. När hon satt där, kom en ung, okänd man gående förbi. Och ett par år därefter fick hon se samme man på Vislanda marknad, vilken hon tidigare i en andeskepnad sett gå förbi vid korsvägen. Men vid detta tillfälle eller då hon såg honom i andeskepnad, vistades han långt borta i en annan privins. Hon blev emellertid bekant med honom på arknaden, och sedan i tidernas fullbordan blevo de gifta med varandra.

Skriv endast på denna sida!